

Michael
Metzeltin

Georg KREMnitz

Laudatio în numele Institutului de Romanistică al Universității din Viena

critice
critice

Zusammenfassung

Der Autor bemüht sich in diesem Beitrag die Leistungen des Professors Michael Metzeltin zu ehren. Leistungen, die der Romanist für die Universität Wien und an anderen vielen Orten erbracht hat.

Născut la data de 3 iunie 1945, Georg Kremnitz își face studiile liceale în Ludwigsburg, iar pe cele universitare la Göttingen, Berlin, Montpellier și la Tübingen, unde își însușește cunoștințe în domeniile romanisticii, ale politicii, ale filosofiei și ale pedagogiei. În perioada următoare predă, în calitate de lector, limba germană în Franța, pentru ca mai târziu să își înceapă cariera de romanist în Germania, unde va fi profesor la mai multe universități (Münster, Wuppertal, Hannover și Mannheim). Începând cu 1986, se află ca profesor de romanistică la Universitatea din Viena, unde este coleg cu Michael Metzeltin.

Mult stimată Doamnă Metzeltin, Doamnelor și Domnilor,

Ne-am adunat aici, pentru a Vă sărbători aniversarea semirotundă și pentru a dovedi aceasta prin decernarea unei cărți jubiliare dedicată Dumneavoastră. Ne aflăm aici pentru a Vă onora realizările. Realizări pe care le-ați dăruit și Universității din Viena, însă, la fel de bine, și altor locuri. Vreau să evidențiez, înainte de toate, realizările privitoare la Institutul de Romanistică al Universității noastre, căci pot, fiind cel mai vârstnic profesor în funcție, să vorbesc și ca reprezentant al acestui institut. Dar zilele omagiale sunt, întotdeauna, și zile ale bilanțului – din partea celorlalți, cât și din cea a însuși celui onorat. Adeseori, ele se dovedesc a fi percepute diferit: ceea ce văd cei de dinafară drept reușite ale sărbătoritului, acesta le păstrează în amintire drept încercări dificile.

Drumul Dumneavoastră de la Sorengo în Tessin până la Viena a fost unul lung. Și nici nu a fost străbătut fără ocolișuri. Deși în Elveția V-a fost oferită România aproape din leagăn, pentru a o însuși cu adevărat a trebuit să Vă dați singur osteneală. Nu tre-

buie să conturez etapele devenirii Dumneavoastră științifice, ele pot fi citite cu ușurință. Pentru noi este important că acest drum V-a adus, în cele din urmă, la Viena și că V-ați aflat, foarte curând, în Viena menirea Dumneavoastră. Încă îmi amintesc de unele discuții din perioada scurt premergătoare numirii Dumneavoastră ca profesor, pe când dădeați glas acestui lucru firesc. A fost și o întoarcere la vechile rădăcini austriece ale mamei Dumneavoastră? Aici ați putut să Vă desăvârșiți nu doar diversitatea

și adâncimea cunoștințelor Dumneavoastră în romanistică – aparțineți, totuși, acelor puțini romaniști, care au pășit pe câmpul nostru de la est la vest, care au publicat articole despre limba română, la fel cum au publicat și articole despre portugheză, și care vorbesc excelent ambele limbi –, aici ați găsit, în sfârșit, și publicul pentru aceste cunoștințe diverse, atât în cadrul universității, cât și în cel al societății, precum și în *cité*. Ceea ce V-a lipsit în locurile unde V-ați aflat înainte ați savurat aici: bucuria unei asemenea primiri. Diversitatea culturală și deschiderea Vienei sunt și rămân, totuși, o realizare și, în cele din urmă, un capital intelectual, care merită să fie apărat, tocmai astăzi, când simplificatorilor neglijenți li se acordă prea multă atenție.

Romanistica vieneză este una dintre puținele din spațiul germanofon, care acoperă, aproape complet, paleta limbilor și a culturilor romanice. V-ați simțit, dintotdeauna, legat de această paradigmă și ați realizat consensul în cadrul institutului. Suntem amândoi convinși că această concepție privitoare la cercetare și la didactică, cât și la utilitatea socială a disciplinei noastre este semnificativă și va da roade. Știm însă la fel de bine că, în fața dictatului visteriilor goale și a specializării, tot mai amănunțite, a cercetătorilor mai tineri, va fi din ce în ce mai dificil să impunem și pe mai departe acest punct de vedere. Dar responsabilii sociali nu își dau seama că cel care se specializează continuu își pierde perspectiva asupra conexiunilor mai mari și nu mai este capabil de sinteză. Acești simpli specialiști ai detaliului se confruntă cu probleme majore, acelea de a gândi în alte conexiuni, fie ele științifice sau sociale. Noua tendință, de bună seamă greu de stăpânit, către globalizarea economică, politică și științifică face din capacitatea de sinteză o competență tot mai necesară și, în același timp, din păcate, tot mai rară. Cel care nu poate să privească peste propriile mușuroaie de cârtiță, acelaia îi poate scăpa cu ușurință că îndărătul lor se ridică munți înalți, în relație cu care trebuie să fie văzute adevăratele probleme. Politica actuală oferă suficiente glose pentru acest topos. Noi doi am împărtășit întotdeauna părerea că în sfera noastră specialității nu se

pot evidenția în detrimentul unei vederi largi, așa cum a fost ea schițată în primul volum al cărții sale, *Lingvistică romanică*, în urmă cu mai bine de o jumătate de secol, de unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai domeniului, care s-a încrucișat cu ambele noastre destine – mă refer la Heinrich Lausberg, al cărui urmaș ați fost, câțiva ani, la Paderborn și fără de care nu aș fi avut, de bună seamă, docența. Din păcate, aparținem, prin această convingere, unei specii pe cale de dispariție; din păcate, sunt prea mulți romaniști tineri, care neglijează acest fenomen aparte al romanisticii, tradiția noastră. Deși nu ne lasă să ținem pasul cu toate cunoștințele de detaliu ale colegilor noștri străini, ea ne conferă extraordinarul avantaj al unei *mise en relief* al cunoștințelor și al capacităților noastre, care, în altă parte, este doar prea puțin dezvoltat. Această dialectică a specialului și a generalului se transformă – cel puțin pentru noi – într-una dintre marile atracții intelectuale ale domeniului nostru.

Ați susținut întotdeauna această concepție a unei romanistici unitare, ați lucrat mereu la înlănțuirea tot mai strânsă a relațiilor dintre știința literaturii și lingvistică. Dacă facem astăzi un bilanț provizoriu, atunci cred că unul dintre marile succese la care ați fost, în chip decisiv, partaș este această concepție a unei romanistici unitare, pentru care cea vieneză oferă, astăzi, un exemplu arareori egalabil. Și rămâne marele Dumneavoastră merit că nu ați susținut această concepție doar instituțional, ci, prin munca Dumneavoastră organizatorică și de cercetare, ați asigurat existența unor *monumente* importante, cum ar fi *Lexiconul lingvisticii romanice* sau seria de *Colocvii romanistice*.

Orice *Laudatio* se confruntă cu primejdia de a fi percepută prea lungă – cu atât mai mult cu cât este precedată de mai mulți vorbitori. Aș vrea, așadar, să închei, pe de o parte, cu cele mai bune urări pentru Dumneavoastră, stimate sărbătorit, pe de alta, cu speranța că activitatea Dumneavoastră de cercetător va rămâne și în continuare o provocare intelectuală pentru noi toți.

Traducere din limba germană de
Bogdan Mihai Dascălu